

Research Article

Structural model of marital commitment based on marital communication beliefs, emotional involvement, and criticism in the family with mediating role of marital intimacy

B. Tariveh¹, Q. Karimi^{2*}, M. Akbari¹ & O. Moradi¹

1. Department of Psychology, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran

2. Department of Psychology, Mahabad Branch, Islamic Azad University, Mahabad, Iran

Abstract

Aim: Aim of this research was to determine the structural model of marital commitment based on marital communication beliefs, emotional involvement, and criticism in the family with the mediating role of marital intimacy.

Method: Method was descriptive-correlational and the statistical population consisted all of 746 married clients referred to Tehran counseling centers in 2018. According to Sample Power software, 350 subjects (196 women and 154 men) with convenient sampling method in five counselling centers of Mad, Behraz, Anahita and Talieh and Mehrpad, from districts One, Two and Five were selected. Instruments were Adam and Jones (1997) Marital Commitment Questionnaires, Edelson and Epstein (1982) Marital Communication Beliefs, Shields, Franks, Harp, McDaniel & Campbell (1994) Family Emotional involvement and Criticism Scale, and Bagaroz (2001) Marital Intimacy. Data were analyzed using structural equation modeling. **Results:** The findings showed a direct and significant relationship between marital intimacy with emotional involvement ($\beta = -0.23$, $P = 0.009$), received criticism ($\beta = -0.13$, $P = 0.012$), and communication beliefs ($\beta = -0.28$, $P = 0.006$). They also revealed a direct and significant relationship between marital commitment with emotional involvement ($\beta = 0.76$, $P = 0.001$), received criticism ($\beta = 0.30$, $P = 0.009$), and communication beliefs ($\beta = 0.44$, $P = 0.006$). The same relationship was also found between marital intimacy and marital commitment ($\beta = 0.48$, $P = 0.001$). Besides, marital communication beliefs, family emotional involvement and criticism, and marital intimacy can predict 48% of the variance in the marital commitment. **Conclusion:** Family counselors are recommended to further focus on pre- and post-marriage counseling to improve couples' relationships and family solidity in creating and developing conscious, committed, and intimate interactions.

Key words: emotional conflict, commitment, communication beliefs, criticism, marital, intimacy

Citation: Tariveh, B., Karimi, Q., Akbari, M., & Moradi, O. (2020). Structural model of marital commitment based on marital communication beliefs, emotional involvement, and criticism in the family with mediating role of marital intimacy. *Quarterly of Applied Psychology*, 14(1): 139-158.

Available Online:
11 May 2020

Received: 06 January 2020
Accepted: 21 April 2020

Corresponding Author:
q.karimi@iauh-mahabad.ac.ir

مقاله پژوهشی

الگوی ساختاری تعهد زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی زناشویی، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده: نقش میانجی‌گر صمیمیت زناشویی

بهزاد تریوه^۱، کیومرث کریمی^۲، مریم اکبری^۱، امید مرادی^۱

۱. گروه روان‌شناسی، واحد سندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سندج، ایران

۲. گروه روان‌شناسی، واحد مهاباد، دانشگاه آزاد اسلامی، مهاباد، ایران

چکیده

هدف: هدف پژوهش تعیین الگوی ساختاری تعهد زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی زناشویی و درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده با نقش میانجی‌گر صمیمیت زناشویی بود. **روش:** روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری، شامل همه افراد متأهل مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر تهران در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۷۴۶ نفر بود. بر اساس نرم افزار سمپل پاور، تعداد ۱۹۶ زن و ۱۵۴ مرد متأهل در مجموع ۳۵۰ نفر به صورت در دسترس ۵ مرکز مشاوره ماد، بهراز، آناهیتا، طلیعه و مهرپاد از مناطق ۱، ۲ و ۵ تهران انتخاب شد. ابزار پژوهش پرسشنامه‌های تعهد زناشویی آدام و جونز ۱۹۹۷، باورهای ارتباطی زناشویی ایدلسون و ایشتین ۱۹۸۲، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده شیلدس، فرانکس، هارپ، مک دانیل و کمپل ۱۹۹۴ و صمیمیت باگروز (۲۰۰۱) بود. داده‌ها با استفاده از روش معادلات ساختاری تحلیل شد. **یافته‌ها:** یافته‌ها نشان داد که صمیمیت زناشویی با درگیری عاطفی ($\beta = -0/23$)، $P = 0/009$ ، با انتقادهای دریافتی ($\beta = -0/13$)، $P = 0/012$ و باورهای ارتباطی ($\beta = -0/28$)، $P = 0/006$ ، همچنین تعهد زناشویی با درگیری عاطفی ($\beta = 0/76$)، $P = 0/001$ ، با انتقادهای دریافتی ($\beta = 0/30$)، $P = 0/009$ و باورهای ارتباطی ($\beta = 0/44$)، $P = 0/006$ و نیز صمیمیت زناشویی و تعهد زناشویی ($\beta = 0/48$)، $P = 0/001$ رابطه مستقیم دارند و باورهای ارتباطی، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده و صمیمیت زناشویی می‌توانند ۴۸ درصد واریانس تعهد زناشویی را پیش بینی کنند. **نتیجه‌گیری:** به مشاوران حوزه خانواده پیشنهاد می‌شود که برای بهبود روابط زوج‌ها و انسجام خانواده در مشاوره‌های پیش و پس از ازدواج بر ایجاد و خلق تعاملات آگاهانه، متعهدانه و صمیمانه بین زوج‌ها متمرکز شوند.

انتشار: ۹۹/۰۲/۲۲

دریافت مقاله: ۹۸/۱۰/۱۶
پذیرش مقاله: ۹۹/۰۲/۰۲

نویسنده مسئول: q.karimi@iau-mahabad.ac.ir

کلیدواژه‌ها: انتقاد، باورهای ارتباطی، تعهد، درگیری عاطفی، زناشویی، صمیمیت

استناد به این مقاله: تریوه، بهزاد، کریمی، کیومرث، اکبری، مریم، و مرادی، امید. (۱۳۹۹). الگوی ساختاری تعهد زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی زناشویی، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده: نقش میانجی‌گر صمیمیت زناشویی. فصلنامه روان‌شناسی کاربردی، ۱۴ (پیاپی ۵۳): ۱۳۹-۱۵۸.

مقدمه

نیاز به برقراری و حفظ پیوند و روابط نزدیک با دیگران که به‌عنوان انگیزه اساسی و بنیادین بشر قلمداد می‌شود (فتح‌اله زاده، میرصیفی فر، کاظمی، سعادت‌ی و نوابی نژاد، ۱۳۹۶) و بر اساس ازدواج بین دو جنس شکل می‌گیرد و نظام خانواده یعنی مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی را تشکیل می‌دهد (نوروزی، رضاخانی و وکیلی، ۱۳۹۸). به اعتقاد هو، جیانگ و وانگ (۲۰۱۹) ازدواج سالم دارای چندین عنصر مانند صمیمیت^۱، تعهد^۲، رضایت زناشویی و ارتباط و نیز نبود عناصری مانند خشونت و خیانت^۳ است. نظری و کربلایی محمد میگونی (۱۳۹۶) و شیخ زین الدین، فرخی و عباس‌پور آذر (۱۳۹۷) نیز دریافتند که رضایت زناشویی، تعهد به ازدواج، توافق، صمیمیت و یکدلی در زندگی زناشویی و تجلی ابراز عواطف و احساس‌ها در درون زندگی زناشویی چهار جنبه مهم از عملکرد زوجها در زندگی مشترک است.

گرچه تعهد یا قصد برای ادامه رابطه، اغلب سازه‌ای کلی در نظر گرفته می‌شود؛ اما دیو و جکسون (۲۰۱۸) آن را به سه نوع متمایز تعهد نسبت به همسر یا تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد اجباری^۴ تقسیم کرده‌اند. از این رو، تعهد زناشویی و صمیمیت بخش حیاتی هر ازدواج موفق به شمار می‌رود (محمدی، حیدرنیا و عباسی، ۱۳۹۵). کلاید، هاوکینز و ویلوگابی (۲۰۲۰) دریافتند که تعهد بین زوجها می‌تواند بر واکنش نسبت به خطاها و باورهای اشتباه آن‌ها نسبت به یکدیگر تأثیر بگذارد و موجب تعاملاتی سازنده یا مخرب بین آن دو شود. جونزاروسکی، نیسان، استروسکی و روزن‌بام (۲۰۱۹) بر این باورند که صمیمیت مقوله بسیار با ارزش و مهمی در ازدواج است و موجب ثبات و استحکام روابط بین زوجها می‌شود. پژوهش شهرستانی، دوستکان، رهباردار و مشهدی، (۱۳۹۱) نشان داد که صمیمیت رابطه زوجها را با ثبات تر و محکم‌تر می‌کند و سازگاری و رضایت زناشویی آن‌ها را افزایش می‌دهد.

علاوه بر صمیمیت، باورهای ارتباطی نیز از جمله عواملی است که بر رابطه زوجها تأثیر می‌گذارد (جانسون، لاونر، بارتون، استنلی و روهادس، ۲۰۲۰). بنا به اظهار نظر الیس^۵، ۲۰۰۳ بسیاری از واکنش‌های نامطلوب و مشکلات، ناشی از باورها و تفکرات غیرمنطقی زوجها است و تا زمانی که این‌گونه افکار تداوم یابند؛ مشکلات مربوط به ارتباط، پذیرش و همراهی نیز ادامه خواهند یافت (نامنی، عباسی و زارعی، ۱۳۹۵). باورهای ارتباطی یک زمینه کلان در تحلیل شناختی اجتماعی و فرایندهای ارتباطی بین زوجها است که با ثبات، تعهد، صمیمیت و سازگاری در ارتباط است (زارع

-
1. intimacy
 2. commitment
 3. betrayal
 4. constrain commitment
 5. Ellis

گاریزی، ابراهیمی مقدم و ابوالمعالی الحسینی، ۱۳۹۹؛ تانگ و کوران، ۲۰۱۳). از این رو، باورهای ارتباطی باورهایی درباره ارتباط هستند که می‌توانند کارآمد یا ناکارآمد باشند. باورهای ارتباطی کارآمد، مانند باور به اینکه زوجها می‌توانند تغییر کنند و رفتارهایی را که منجر به حفظ رابطه می‌شود؛ تشویق کنند و کیفیت رابطه را بهبود بخشند. در برابر آن، باورهای ارتباطی ناکارآمد مانند اختلاف، نابود کننده است و شاید به‌عنوان آسیب‌پذیری پایداری عمل کند که توانایی زوجها را برای روبرویی با چالش‌های رابطه‌شان محدود سازد (گاتمن و گاتمن، ۲۰۱۵).

به نظر می‌رسد نوع و نحوه ابراز هیجان از سوی هر یک از زوجها می‌تواند به‌عنوان عامل مهم استرس زا بر محیط و جوّ خانه تأثیرگذار باشد (نیلز، ری و لیدل، ۲۰۱۱). ابراز هیجان‌هایی نظیر نگرش‌های انتقادی خصومت آمیز و درگیری هیجانی مفرط که یکی از زوجها نسبت به همسر خود نشان می‌دهد؛ استرس آور است و بر روابط بین آنها تأثیری منفی می‌گذارد (بحری و محمدی، ۱۳۹۴). نتایج سایر پژوهش‌ها نیز نشان داده‌اند که بین تعهد زناشویی با صمیمیت زناشویی رابطه دارد و صمیمیت عامل مهمی در پیش بینی تعهد زناشویی است (احمدی، ۱۳۹۴؛ مؤمنی، کاووسی و امانی، ۱۳۹۴؛ محمدی و همکاران، ۱۳۹۵؛ کردی، اصلانی و امان الهی، ۱۳۹۶؛ اسچات و مألوف، ۲۰۱۸؛ هو و همکاران، ۲۰۱۸؛ جانسون و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین رابطه بین باورها و الگوهای ارتباطی با تعهد زناشویی و همچنین باورهای ارتباطی با صمیمیت زناشویی نیز گزارش شده است (شهرستانی و همکاران، ۱۳۹۱؛ جابری، اعتمادی و احمدی، ۱۳۹۴؛ نامنی و همکاران، ۱۳۹۵؛ هاج، داوودل، آرسون و برایت‌وایت، ۲۰۱۸).

با توجه به مرور مبانی نظری و پژوهشی و با در نظر گرفتن دگرگونی نظام خانواده و تغییر سبک روابط زناشویی در جامعه کنونی ایران و لزوم توجه به اهمیت ثبات و دوام ازدواج برای پیشبرد اهداف جامعه و افزایش سطح سلامت روانی آن و از سوی دیگر، با توجه به درگذار بودن جامعه ما از حالت سنتی به نوین، ضروری به نظر می‌رسد که به تعهد زناشویی که طی پژوهش‌های مختلف یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌های پایداری و دوام ازدواج است؛ توجه ویژه‌ای شود. زیرا بررسی عوامل مؤثر پیش بینی کننده تعهد زناشویی که می‌تواند برای زوجهاایی که مشکلاتی در باورهای ارتباطی زناشویی، صمیمیت و تعارضات ناشی از انتقاد و درگیری‌های عاطفی دارند؛ راهگشا و تسهیل کننده بازسازی نظام زندگی زناشویی آنها باشد. لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین الگوی ساختاری تعهد زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی زناشویی و انتقاد و درگیری عاطفی خانواده با واسطه‌گری صمیمیت زناشویی به اجرا در آمد و فرضیه‌های زیر آزمون شد.

۱. تعهد زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی زناشویی با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی قابل پیش بینی است.

۲. تعهد زناشویی بر اساس درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی قابل پیش‌بینی است.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف جزو پژوهش‌های بنیادی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها از نوع الگوی توصیفی-همبستگی و جامعه آماری آن همه زنان و مردان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز روان‌درمانی و مشاوره تحت نظارت سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره و سازمان بهزیستی شهر تهران در بازه زمانی اردیبهشت تا خرداد بالغ بر ۷۴۶ نفر در سال ۱۳۹۷ بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده از بین مراکز روان‌درمانی و مشاوره ۵ مرکز ماد، بهراز، آناهیتا، طلیعه و مهریاد از منطقه ۱، ۲ و ۵ تهران و بر اساس نرم افزار سمپل پاور ۱۹۶ زن و ۱۵۴ مرد و در مجموع ۳۵۰ نفر به صورت در دسترس انتخاب شد. معیارهای ورود به پژوهش حداقل دو سال زندگی مشترک، مدرک تحصیلی حداقل دیپلم، داشتن تعارضات و مشکلات زناشویی و معیارهای خروج بیماری‌های جسمانی و روانی مشهود و حاد و سوء مصرف مواد بود.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه تعهد زناشویی^۱. این پرسشنامه توسط آدامز و جونز در سال ۱۹۹۷ برای مقاصد پژوهشی و ارزیابی سه بُعد تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری زوج‌ها تهیه شد. تعهد شخصی با سؤال‌های ۱ الی ۱۰، تعهد اخلاقی با سؤال‌های ۱۱ الی ۲۲ و تعهد ساختاری با سؤال‌های ۲۳ الی ۴۴ در طیف لیکرتی از کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۵ اندازه‌گیری می‌شود. دامنه کلی نمره‌های افراد بین ۱ تا ۱۷۲ قرار دارد و نمره بالا در این آزمون بیانگر بالا بودن تعهد زوج‌ها است (مؤمنی و همکاران، ۱۳۹۴). آدامز و جونز ۱۹۹۷، در ۶ پژوهش گوناگون برای به دست آوردن پایایی و روایی این پرسشنامه آن را در مورد ۴۱۷ نفر متأهل، ۳۴۷ نفر مجرد و ۴۶ نفر مطلقه اجرا کردند و همبستگی هر پرسش با نمره کل پرسشنامه را بالا و در کل بیشترین حمایت تجربی و نظری را برای ابعاد این پرسشنامه گزارش کردند. در پژوهش قزل‌سفلو (۱۳۹۶) نیز آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری به ترتیب برابر با ۰/۷۹، ۰/۸۰ و ۰/۸۲ و برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۸۷ و در پژوهش حاضر برای خرده‌مقیاس‌های تعهد شخصی، تعهد اخلاقی و تعهد ساختاری به ترتیب برابر با ۰/۸۳، ۰/۸۸ و ۰/۸۵ و برای نمره کل برابر با ۰/۸۹ به دست آمد.

1. Marriage Commitment Questionnaire

۲. پرسشنامه باورهای ارتباطی^۱. این پرسشنامه ۴۰ سؤال توسط ایدلسون و اپشتین، ۱۹۸۲ برای اندازه‌گیری باورهای غیرمنطقی و ناکارآمد زندگی زناشویی تدوین شد و دربرگیرنده ۵ خرده مقیاس باور به تخریب‌کنندگی مخالفت سؤال‌های ۱، ۶، ۱۱، ۱۶، ۲۱، ۲۶، ۳۱ و ۳۶، باور به تغییرناپذیری همسر سؤال‌های ۳، ۸، ۱۳، ۱۸، ۲۳، ۲۸، ۳۳ و ۳۸، توقع و انتظار ذهن‌خوانی سؤال‌های ۲، ۷، ۱۲، ۱۷، ۲۲، ۲۷، ۳۲ و ۳۷، کمال‌گرایی جنسی سؤال‌های ۴، ۹، ۱۴، ۱۹، ۲۴، ۲۹، ۳۴ و ۳۹ و باور درباره ناهمسانی جنسی سؤال‌های ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰، ۲۵، ۳۰، ۳۵ و ۴۰ است که به‌صورت لیکرتی از کاملاً موافقم = ۵ تا کاملاً مخالفم = ۰ نمره‌گذاری می‌شود. دامنه کلی نمره‌ها از ۰ تا ۲۰۰ و در هر خرده مقیاس از ۰ تا ۴۰ در نوسان است. نمره بالا در این پرسشنامه و در خرده مقیاس‌ها نشان‌دهنده میزان بالای باورهای ناکارآمد است (رجبی، عباسی، سودانی و اصلانی، ۱۳۹۵). ادماندسون (۲۰۰۵) ضریب پایایی خرده مقیاس‌های تخریب‌کنندگی مخالفت، باور به تغییرناپذیری همسر، توقع و انتظار ذهن‌خوانی، کمال‌گرایی جنسی و باور درباره ناهمسانی جنسی را به ترتیب برابر با ۰/۶۶، ۰/۷۱، ۰/۵۹، ۰/۵۹ و ۰/۶۰ گزارش کرد. در پژوهش رجبی و همکاران (۱۳۹۵) ضریب پایایی آلفای کرونباخ این ۵ خرده مقیاس به ترتیب برابر با ۰/۵۲، ۰/۵۵، ۰/۴۴ و ۰/۵۷ و در مجموع مقیاس ۰/۸۴ گزارش شد. همچنین رجبی، فردوسی و شهبازی (۱۳۹۰) ضریب روایی هم‌زمان این مقیاس را با مقیاس ۲۰ ماده‌ای باورهای محدودکننده انتخاب همسر لارسون، ۱۹۹۲ برای خرده مقیاس‌های یادشده به ترتیب برابر با ۰/۳۴، ۰/۴۵، ۰/۳۷، ۰/۴۱ و ۰/۳۷ و در مجموع مقیاس ۰/۴۹ گزارش کردند. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ برای ۵ خرده مقیاس یادشده به ترتیب برابر با ۰/۸۸، ۰/۸۹، ۰/۸۴، ۰/۹۰ و ۰/۸۲ به دست آمد.

۳. مقیاس درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده^۲. این مقیاس ۱۴ سؤال توسط شیلدس، فرانکس، هارپ، کمپل و مک دانیل در سال ۱۹۹۴ طراحی شد. خرده مقیاس درگیری عاطفی با ۷ سؤال فرد ۱، ۳، ۵، ۷، ۹، ۱۱ و ۱۳ و خرده مقیاس انتقاد ادراک شده با ۷ سؤال زوج ۲، ۴، ۶، ۸، ۱۰، ۱۲ و ۱۴ سنجش می‌شود. این دو خرده مقیاس جداگانه نمره‌گذاری می‌شوند و نمره‌ها بالاتر در هر خرده مقیاس بیانگر میزان بالای «هیجان ابراز شده» است. نتایج پژوهش شیلدس و همکاران، ۱۹۹۴ نشان داد که خرده مقیاس انتقاد ادراک شده به طور معناداری با افسردگی و اضطراب رابطه معناداری به ترتیب برابر با ۰/۴۲ و ۰/۳۹ دارد و در مقابل درگیری عاطفی با افسردگی و اضطراب رابطه معناداری ندارد (بحری و محمدی، ۱۳۹۴). در پژوهش بحری و محمدی (۱۳۹۴) جهت تعیین روایی هم‌زمان از رابطه نمره‌ها مؤلفه انتقاد و درگیری عاطفی خانواده با

1. Communication Beliefs Questionnaire

2. Family Emotional Involvements and Criticism Scale

نمره‌ها حاصل از نسخه کوتاه تجدیدنظرشده پرسشنامه فهرست بازبینی علائم-۱۹۰ دروگاتیس ۱۹۸۳ استفاده شد که ضرایب به ترتیب برابر ۰/۳۱- و ۰/۳۷- به دست آمد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ خرده مقیاس انتقاد ادراک شده برابر ۰/۸۱ و درگیری عاطفی برابر ۰/۷۷ به دست آمد.

۴. پرسشنامه صمیمیت زناشویی^۲. این پرسشنامه ۴۱ سؤالی توسط باگروزی (۲۰۰۱) برای ارزیابی نیازهای صمیمیت تهیه و تنظیم شده است و آزمودنی‌ها به پرسش‌های آن به شکل رتبه بندی شده، از ۱ = به هیچ‌وجه چنین نیازی وجود ندارد تا ۱۰ = نیاز بسیار زیادی وجود دارد؛ به هر نیاز پاسخ می‌دهند. نمره بیشتر نشانگر صمیمیت بالاتر و نمره کمتر نشانگر صمیمیت کمتر است. در ایران اعتمادی، نوابی نژاد، احمدی و فرزاد (۱۳۸۴)، پایایی کل این پرسشنامه را ۰/۹۴ و روایی محتوایی را ۰/۵۸ محاسبه کردند. در مطالعه خمسه و حسینیان (۱۳۸۷) پایایی پرسشنامه با روش بازآزمون، ضریب آلفای کرونباخ نمره کل صمیمیت ۰/۸۲ گزارش شد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ این پرسشنامه ۰/۷۱ محاسبه شد.

شیوه اجرا. پس از موافقت مدیران مراکز مشاوره برای اجرای پژوهش با افراد متأهل مراجعه کننده در اتاق مشاوره دیدار و نظر آن‌ها برای شرکت در پژوهش جلب شد. سپس توضیحاتی در مورد شرایط شرکت در پژوهش و اصول اخلاقی نظیر رضایت آگاهانه، رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات شخصی داده شد و پرسشنامه‌های پژوهش بدون ذکر نام در اختیار آن‌ها گذاشته و پرسشنامه‌ها تکمیل شده گردآوری شد. پس از کنار گذاشتن ۱۱ پرسشنامه ناقص، دوباره به صورت تصادفی عده‌ای دیگر انتخاب و مجدد پرسشنامه‌های مذکور اجرا شد. در نهایت ۳۵۰ پرسشنامه به‌عنوان نمونه مورد مطالعه با استفاده از نرم افزار معادلات ساختاری اس. پی. اس. اموس تحلیل شد.

یافته‌ها

در این پژوهش ۱۹۶ زن و ۱۵۴ مرد متأهل مشارکت داشتند که میانگین و انحراف معیار سن برای زنان ۳۲/۸۷ و ۲/۷۴ سال و برای مردان ۳۶/۴۶ و ۳/۱۲ بود. مدرک تحصیلی ۲۹ نفر (۱۵ درصد) از زنان دیپلم، ۴۳ نفر (۲۲ درصد) فوق دیپلم، ۷۴ نفر (۳۸ درصد) لیسانس، ۳۶ نفر (۲۲ درصد) فوق لیسانس و ۱۴ نفر (۷ درصد) دکتری و مدرک تحصیلی ۱۲ نفر (۸ درصد) از مردان دیپلم، ۱۹ نفر (۱۰ درصد) فوق دیپلم، ۶۸ نفر (۴۴ درصد) لیسانس، ۴۱ نفر (۲۶ درصد) فوق لیسانس و ۱۶ نفر (۱۲ درصد) دکتری بود. از لحاظ اشتغال ۵۸ (۳۰ درصد) زنان خانه دار و ۱۳۸ (۷۰ درصد)

1. Symptom Checklist-90 (SCL-90)
2. Marital Intimacy Questionnaire

شاغل و ۲۳ (۱۵ درصد) از مردان متأهل بیکار و ۱۳۳ (۸۵ درصد) شاغل بودند. میانگین و انحراف معیار طول مدت زمان ازدواج آزمودنی‌ها ۶/۸۶ و ۲/۴۴ سال بود. ۹۰ نفر (۲۶ درصد) آزمودنی‌ها بدون فرزند، ۱۷۶ نفر (۵۵ درصد) دارای یک فرزند و ۸۶ نفر (۲۴ درصد) دارای دو فرزند بودند.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار، چولگی و کشیدگی، ضریب تحمل و تورم و دوربین واتسون

متغیرهای پژوهش (تعداد = ۳۵۰ مرد و زن متأهل)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	ضریب تحمل	تورم واریانس	دوربین واتسون
درگیری عاطفی	۲۵/۴۸	۲/۹۲	۰/۱۵	۱/۶۴	۰/۹۱	۱/۰۹	۱/۷۷
انتقادهای دریافتی	۲۴/۷۹	۲/۳۲	۰/۱۱	۱/۰۴	۰/۸۷	۱/۱۴	۱/۷۴
باورهای ارتباطی	۸۵/۳۲	۷/۳۷	۰/۱۹	-۰/۲۳	۰/۷۹	۱/۲۶	۱/۸۸
صمیمیت زناشویی	۵۱/۲۱	۴/۰۵	۰/۳۲	۰/۷۳	۰/۸۷	۱/۱۴	۱/۷۸
تعهد زناشویی	۸۵/۳۸	۶/۳۴	۰/۲۳	-۰/۰۵	-	-	-

جدول ۱ نشان می‌دهد که مقادیر چولگی و کشیدگی بین ± ۲ قرار دارند؛ بنابراین توزیع داده‌های متغیرهای پژوهش طبیعی و مقادیر ضریب تحمل و تورم واریانس متغیرهای پیش بین بزرگ‌تر از ۰/۱ و کوچک‌تر از ۱۰ است؛ همچنین مقدار دوربین واتسون در فاصله مجاز ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد؛ بنابراین مفروضه هم‌خطی بودن نیز در بین متغیرهای پیش بین برقرار است.

جدول ۲. نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای پژوهش در مورد ۳۵۰ زن و مرد متأهل

متغیر	درگیری عاطفی	انتقادهای دریافتی	باورهای ارتباطی	صمیمیت زناشویی
۱. درگیری عاطفی	۱			
۲. انتقادهای دریافتی	۰/۲۶۰**	۱		
۳. باورهای ارتباطی	۰/۲۷۷**	۰/۲۹۰**	۱	
۴. صمیمیت زناشویی	-۰/۱۷۳**	-۰/۴۲**	-۰/۳۵۶**	۱
۵. تعهد زناشویی	-۰/۲۱۱**	-۰/۲۷۴**	-۰/۵۳۶**	۰/۲۱۷**

* $P < ۰/۰۵$ ** $P < ۰/۰۱$

نتایج ضرایب همبستگی جدول ۲ می‌دهد که باورهای ارتباطی با انتقادهای دریافتی و درگیری عاطفی رابطه مثبت و با صمیمیت زناشویی و تعهد زناشویی رابطه منفی دارد ($P = ۰/۰۲$). همچنین رابطه بین صمیمیت زناشویی با متغیرهای درگیری عاطفی و انتقادهای دریافتی منفی و در عین حال رابطه بین تعهد زناشویی با صمیمیت زناشویی مثبت است ($P = ۰/۰۱$).

جدول ۳. یافته‌های الگوی اثر درگیری عاطفی، انتقادهای دریافتی، باورهای ارتباطی و

مقدار t	اثرات کل	اثرات		مسیرهای موجود در الگو	
		غیرمستقیم	مستقیم	بر	از روی
-۳/۶۱**	-۰/۲۳**	-	-۰/۲۳**	صمیمیت زناشویی	درگیری عاطفی
-۲/۵۲*	-۰/۱۳*	-	-۰/۱۳*	صمیمیت زناشویی	انتقادهای دریافتی
-۳/۸۷**	-۰/۲۸**	-	-۰/۲۸**	صمیمیت زناشویی	باورهای ارتباطی
-۵/۲۸**	۰/۷۶**	-۰/۲۸**	-۰/۴۸**	تعهد زناشویی	درگیری عاطفی
-۲/۹۹**	۰/۳۰**	-۰/۱۲**	-۰/۱۸**	تعهد زناشویی	انتقادهای دریافتی
-۳/۳۹**	۰/۴۴**	-۰/۱۸**	-۰/۲۶**	تعهد زناشویی	باورهای ارتباطی
۶/۰۰**	۰/۴۸**	-	۰/۴۸**	تعهد زناشویی	صمیمیت زناشویی

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

در جدول ۳ نتایج الگوی ضرایب مسیر رابطه مستقیم و غیرمستقیم بین درگیری عاطفی با صمیمیت زناشویی ($P=0.009$) و تعهد زناشویی را ($P=0.001$)، بین انتقادهای دریافتی با صمیمیت زناشویی ($P=0.012$) و تعهد زناشویی را ($P=0.009$) و بین باورهای ارتباطی با صمیمیت زناشویی ($P=0.006$) و تعهد زناشویی را ($P=0.006$) و در نهایت رابطه مستقیم بین صمیمیت زناشویی و تعهد زناشویی را نشان می‌دهد ($P=0.001$).

جدول ۴. شاخص‌های برازندگی الگوی ساختاری اولیه و اصلاح شده

شاخص تطبیقی ^۲	شاخص تطبیقی ^۲	شاخص تطبیقی ^۲	ریشه خطای میانگین مجذور از برازش ^۱	مهندوری	شاخص‌های برازندگی
۰/۹۲	۰/۸۹	۰/۹۵	۰/۰۹۲	۱۶/۳۸	الگوی ساختاری اولیه
۰/۹۸	۰/۹۶	۰/۹۹	۰/۰۶۶	۱/۹۴	الگوی اصلاح شده
>۰/۹۵	>۰/۹۰	>۰/۹۵	<۰/۰۸	$P > 0.05$	نقاط برش قابل قبول

در جدول ۴ شاخص‌های برازندگی در مرحله اول بیانگر عدم برازش قابل قبول الگو با داده‌ها است؛ به همین دلیل الگو در مرحله دوم با ایجاد کوواریانس نشانگرهای باورهای ارتباطی و درگیری

1. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)
2. Goodness of Fit Index (GFI)
3. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)
4. Comparative Fit Index (CFI)

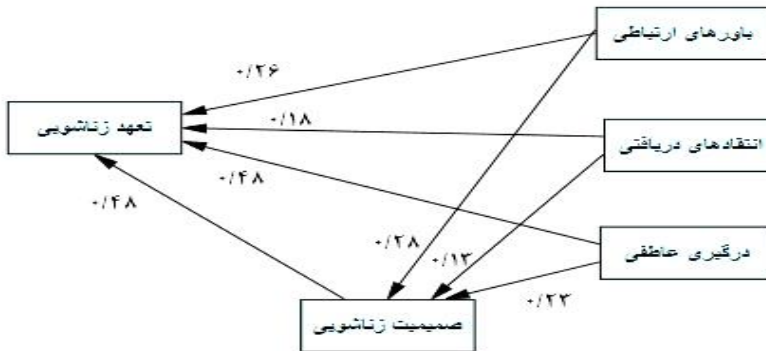
عاطفی/کناره‌گیری، اصلاح و در نهایت شاخص‌های برازندگی حاصل شد و الگوی اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده برازش قابل قبول پیدا کرد ($P=0/001$).

جدول ۵. نتایج آزمون بوت استرپ ماکرو و پریچر و هیز در مورد مسیرهای میانجی الگوی اصلاحی

متغیر مستقل	متغیر میانجی	متغیر وابسته	بوت استرپ	سوگیری	خطای معیار	فاصله اطمینان ۹۵٪ حد پایین حد بالا
درگیری عاطفی	صمیمیت زناشویی	تعهد زناشویی	۰/۷۶	۰/۰۰۰۳	۰/۰۴	-۰/۸۳ - ۰/۵۶
انتقادهای دریافتی	صمیمیت زناشویی	تعهد زناشویی	۰/۱۸	۰/۰۰۰۸	۰/۶۱	-۰/۶۹ - ۰/۲۲
باورهای ارتباطی	صمیمیت زناشویی	تعهد زناشویی	۰/۶۰	۰/۰۰۰۴	۰/۱۸	-۰/۵۵ - ۰/۸۸

$$*P<0/05 \quad **P<0/01$$

در جدول ۵ نتایج بوت استرپ در برنامه ماکرو پریچر و هیز ۲۰۰۸، برای تمامی مسیرهای غیرمستقیم بیانگر معناداری مسیرهای میانجی است ($P=0/002$). سطح اطمینان اطمینان ۹۹ درصد و تعداد نمونه‌گیری مجدد بوت استرپ ۵۰۰۰ است. با توجه به اینکه صفر بیرون از حد بالا و حد پایین فاصله اطمینان قرار می‌گیرد؛ روابط این میانجی‌گر معنادار است ($P=0/001$).

شکل ۱. الگوی ساختاری نقش میانجی‌گر صمیمیت زناشویی در رابطه با باورهای ارتباطی و درگیری عاطفی و انتقادهای دریافتی با تعهد زناشویی با بارهای عامل

طبق شکل ۱ مجذور همبستگی‌های چندگانه برای تعهد زناشویی برابر با ۰/۴۸ و بیانگر آن است که در مجموع درگیری عاطفی و انتقادهای دریافتی و باورهای ارتباطی به همراه صمیمیت زناشویی ۴۸ درصد از واریانس تعهد زناشویی را می‌توانند تبیین کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن بود که باورهای ارتباطی و درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده می‌توانند تعهد زناشویی را پیش بینی کنند و صمیمیت زناشویی نیز می‌تواند رابطه بین باورهای ارتباطی و درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده را میانجی‌گری کند. همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که رابطه بین درگیری عاطفی و انتقادهای دریافتی با صمیمیت زناشویی و بین باورهای ارتباطی با صمیمیت زناشویی و رابطه بین درگیری عاطفی و انتقادهای دریافتی با تعهد زناشویی و باورهای ارتباطی با تعهد زناشویی و نیز رابطه بین صمیمیت زناشویی و تعهد زناشویی مستقیم است. این یافته‌ها با نتایج پژوهش شهرستانی و همکاران (۱۳۹۱)، احمدی (۱۳۹۴)، جابری و همکاران (۱۳۹۴)، محمدی و همکاران (۱۳۹۵)، نامنی و همکاران (۱۳۹۵)، دیو و جکسون (۲۰۱۸)، هو و همکاران (۲۰۱۹)، کلاید و همکاران (۲۰۲۰) و همسو است.

در تبیین یافته‌های پژوهش حاضر در مورد وجود رابطه بین باورهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی، به‌عنوان یکی از عوامل اثربخشی که ارتباط را تضعیف می‌کند و موجب درک نادرست پیام زوجها می‌شود؛ می‌توان به باورهای غلط، پیشداوری‌ها و نگرش‌های منفی ارتباطی زوجها اشاره کرد (شهرستانی و همکاران، ۱۳۹۱). به اعتقاد الیس (۲۰۰۳؛ نقل از قزل‌سفلو، ۱۳۹۶) باورهای ناکارآمد، علت اصلی بسیاری از اختلاف‌های اجتماعی و یکی از عمده‌ترین عرصه بروز و نفوذ افکار غیرمنطقی و ناکارآمد در زندگی زناشویی است. در تبیین یافته‌های پژوهش حاضر نیز می‌توان به ماهیت باورهای ارتباطی ناکارآمد و نقش آن در افزایش نارضایتی زناشویی و کاهش صمیمیت اشاره کرد که ریشه باور به تخریب‌کنندگی مخالفت، از باور غیرمنطقی که الیس آن را این چنین عنوان می‌کند که «اگر چیزی را که می‌خواهم به دست نیاورم؛ وحشتناک است و نمی‌خواهم آن را تحمل کنم؛ نشأت می‌گیرد (شهرستانی و همکاران، ۱۳۹۱). بنابراین، زوجها در چنین شرایطی در موقعیت بلا تکلیفی و بی‌تصمیمی به سر می‌برند و امیدوارند که این موقعیت هرچه سریع‌تر بگذرد (گاتمن و گاتمن، ۲۰۱۵). گرچه در کوتاه مدت این فرایند ممکن است به نظر مؤثر افتد؛ اما در درازمدت و بسته به این‌که چه کسی بیشتر با مسئله سروکار دارد؛ می‌تواند با عدم رضایت همراه باشد و فرد درگیر با این باور را به سمت تصمیم‌گیری برای طلاق سوق دهد (احمدی، ۱۳۹۴).

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که صمیمیت زناشویی و درگیری می‌توانند ۴۸ درصد واریانس تعهد زناشویی را پیش بینی کنند؛ بنابراین پرداختن به این دو متغیر قابل تأمل است. در تبیین این یافته‌ها همان‌طور که پژوهشگرانی از جمله هو و همکاران (۲۰۱۹) و دیو و جکسون (۲۰۱۸) بیان کردند که چون باور ارتباطی مطلوب و خوب می‌تواند صمیمیت عمیقی ایجاد کند و باور ارتباطی بد و غیرمنطقی می‌تواند تعهد و نکات مثبت رابطه را از بین ببرد؛ زوج‌هایی که قادرند که

ارتباط عاطفی مؤثر و رابطه صمیمانه برقرار کنند؛ از توانایی لازم برای تصدیق یکدیگر، گوش دادن و پاسخ‌های غیرتدافعی به نیازهای همسر خود و تمرکز بر مسائل موجود در هنگام بروز سوء تفاهم‌ها و احساسات منفی برخوردارند. بسیاری از زوج‌هایی که به خاطر وجود مشکلات صمیمیت در روابطشان به مشاور مراجعه می‌کنند؛ اغلب ارتباط ضعیف را به‌عنوان دلیل اصلی مشکلاتشان ذکر می‌کنند (محمدی و همکاران، ۱۳۹۵).

بنابراین با جمع‌بندی یافته‌ها و مطالبی که بیان شد؛ پیشنهاد می‌شود که برای انسجام رابطه صمیمانه زناشویی، هیجان‌های هریک از زوجها، باورهای ارتباطی، نوع درگیری عاطفی و تقابل عناصر درون روانی هریک از آن‌ها ارزیابی و شناخته شود تا از طریق اصلاح آن‌ها روابط زوجها بهبود و تعهد زناشویی تداوم یابد. بنابراین با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهاد می‌شود که آموزش‌هایی در زمینه زوج درمانی و خانواده درمانی از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای افزایش آگاهی همسران در مورد نقش باورهای ارتباطی زناشویی و صمیمیت در افزایش تعهد زناشویی و بهبود روابط زوجها توسط متخصصان حوزه خانواده درمانی ارائه شود.

از جمله محدودیت‌های این پژوهش مقطعی بودن و جامعه پژوهش است که تنها شامل زنان و مردان متأهل مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر تهران بود که در تعمیم نتایج این پژوهش باید احتیاط کرد. با توجه به استفاده از مقیاس‌های خودگزارش‌دهی که مبتنی بر بافت غربی است؛ امکان سوگیری در پاسخ‌ها با توجه به عوامل و بافت فرهنگی، مذهبی و اجتماعی ایران می‌تواند محدودیت ایجاد کند؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود که پرسشنامه‌هایی بر اساس جمعیت و بافت فرهنگی، مذهبی و اجتماعی ایران تدوین و هنجاریابی شود. همچنین با توجه به نوع مطالعه پژوهش حاضر که بدون اعمال هیچ‌گونه متغیر مستقلی صرفاً به بررسی روابط پرداخت؛ پیشنهاد می‌شود که با انجام طرح‌های آزمایشی تأثیر متغیرهای مستقلی مانند آموزش غنی سازی روابط، آموزش روابط صمیمانه برای پیشگیری و بهبود رابطه بر افزایش صمیمیت و باورهای ارتباطی و به تبع آن‌ها بر تعهد زناشویی بررسی شود تا بتوان نتیجه به دست آمده را بهتر و با اطمینان بیشتری ارزیابی کرد.

موازین اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. همچنین زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت‌کنندگان در مورد خروج از پژوهش در هر زمان و ارائه اطلاعات فردی مختار بودند و به آن‌ها اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه می‌ماند و این امر نیز کاملاً رعایت شد.

سپاسگزاری

از همکاری مسئولان مراکز مشاوره ماد، بهراز، آناهیتا و طلیمه و مهرپاد در شهر تهران و تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول بهزاد تریوه دانشجوی دکترای روان‌شناسی عمومی دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج بود که در تاریخ ۹۷/۱۰/۰۲ به شماره نامه ۹۷۱۹ توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج به تصویب رسید. بهزاد تریوه در طراحی، مفهوم سازی، گردآوری داده‌ها و پیش‌نویس، کیومرث کریمی در مفهوم سازی و روش‌شناسی، مریم اکبری در تحلیل آماری داده‌ها و امید مرادی در نهایی سازی این مقاله مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- احمدی، زهرا. (۱۳۹۴). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس دینداری و صمیمیت زوج‌ها. همایش بین‌المللی روان‌شناسی و فرهنگ زندگی، ص ۹. کد COI مقاله: ICPCL01_342 [پیوند].
- بحری، سیده لیلدا، و محمدی، نوراله. (۱۳۹۴). تحلیل عاملی تأییدی مقیاس انتقاد و درگیری عاطفی خانواده. *خانواده پژوهی*، ۱۱(۴۱): ۸۷-۱۰۱. [پیوند].
- اعتمادی، عذرا، نوابی نژاد، شکوه، احمدی، سیداحمد، و فرزاد، ولی‌اله. (۱۳۸۴). تعیین اثربخشی زوج‌درمانی شناختی رفتاری بر صمیمیت زوجین. *مطالعات روان‌شناختی*، ۲(۱): ۸۷-۶۹. [پیوند].
- شهرستانی، ملیحه، دوستکان، محسن، رهباردار، حمید، و مشهدی، علی. (۱۳۹۱). پیش‌بینی رضایت‌مندی زناشویی از روی متغیرهای باورهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی در زنان متقاضی طلاق و عادی شهر مشهد. *زن و فرهنگ*، ۴(۱۴): ۴۱-۱۹. [پیوند].
- شیخ‌زین‌الدین، حمیده، فرخی، نورعلی، و عباس‌پور آذر، زهرا. (۱۳۹۷). نقش میانجی‌گری سرمایه روان‌شناختی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با سازگاری زناشویی دانشجویان. *روان‌شناسی کاربردی*، ۱۲(۳): ۴۶۹-۴۳۲. [پیوند].
- خمس، اکرم، و حسینیان، سیمین. (۱۳۸۷). بررسی تفاوت‌های جنسی بین ابعاد مختلف صمیمیت در دانشجویان متأهل. *مطالعات زنان*، ۱(۱): ۲۲۰-۲۰۹. [پیوند].

- جبری، سمیه، اعتمادی، عذرا، و احمدی، سیداحمد. (۱۳۹۴). بررسی رابطه مهارت‌های ارتباطی با صمیمیت زناشویی. *پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری*، ۵ (۲): ۱۴۳-۱۵۲ [پیوند].
- رجبی، غلام‌رضا، عباسی، قدرت؛ سودانی، منصور؛ و اصلانی، خالد. (۱۳۹۵). اثربخشی آموزش پیش از ازدواج به شیوه برنامه آگاهی و انتخاب میان فردی بر باورهای ارتباطی دانشجویان مجرد. *مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۶ (۱): ۷۹-۹۷ [پیوند].
- رجبی، غلام‌رضا، فردوسی، سیما، و شهبازی، مسعود. (۱۳۹۰). بررسی کفایت روان‌سنجی مقیاس باورهای محدودکننده انتخاب همسر. *دو فصلنامه مشاوره کاربردی*، ۱۱ (۱): ۵۴-۳۵ [پیوند].
- زارع گاریزی، راضیه، ابراهیمی‌مقدم، حسین، و ابوالمعالی الحسینی، خدیجه. (۱۳۹۹). پیش بینی تعهد زناشویی بر اساس نیازهای بنیادین روان‌شناختی و صمیمیت با واسطه‌گری تمایز یافتگی خود. *روان‌شناسی کاربردی*، ۱۴ (۱): ۷۶-۵۵ [پیوند].
- فتح اله زاده، نوشین، میرصیفی فر، لایلا، کاظمی، مرضیه، سعادت، نادره. و نوایی نژاد، شکوه. (۱۳۹۶). اثربخشی غنی‌سازی زندگی زناشویی بر اساس نظریه انتخاب بر کیفیت روابط زناشویی و صمیمیت زوجین. *روان‌شناسی کاربردی*، ۳ (۴۳): ۳۷۲-۳۵۳ [پیوند].
- قزل‌سفلو، مهدی. (۱۳۹۶). *بررسی عوامل مؤثر بر تعهد زناشویی و مقایسه تأثیر مشاوره زوجی مبتنی بر این عوامل با مشاوره زوجی بر اساس واقعیت درمانی بر تعهد و رضایت زناشویی*. رساله دکتری مشاوره خانواده، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان.
- کردی، معصومه، اصلانی، خالد، و امان الهی، عباس. (۱۳۹۶). صمیمیت جنسی و اعتماد به‌عنوان تعدیل‌کننده‌های رابطه سبک دلبستگی ایمن و تعهد زناشویی. *روان‌شناسی کاربردی*، ۱۱ (۳۱۳: ۳۳۳-۳۵۱) [پیوند].
- محمدی، بهناز، حیدرنیا، احمد، و عباسی، هادی. (۱۳۹۵). پیش‌بینی تعهد زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و بخشودگی. *رویش روان‌شناسی*، ۳ (۱۶): ۵۰-۳۱ [پیوند].
- مؤمنی، خدامراد، کاووسی، سکینه، و امانی، رزیتا. (۱۳۹۴). پیش بینی تعهد زناشویی بر اساس تمایز یافتگی خود، همبستگی و انطباق‌پذیری خانواده و صمیمیت زناشویی. *آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده*، ۱ (۲): ۵۸-۴۶ [پیوند].
- نامنی، ابراهیم، عباسی، فاطمه، و زارعی، احمد. (۱۳۹۵). پیش بینی تعهد زناشویی بر اساس سبک عشق‌ورزی و باورهای ارتباطی. *رفاه اجتماعی*، ۱۶ (۶۰): ۱۰۷-۸۷ [پیوند].
- نظری، راضیه، و کربلایی محمد میگوئی، احمد. (۱۳۹۶). الگوی ساختاری کمال‌گرایی، بهزیستی روان‌شناختی و سازگاری زناشویی. *روان‌شناسی کاربردی*، ۱۱ (۳): ۴۳۲-۴۱۱ [پیوند].
- نوروزی، سووده، رضاخانی، سیمین دخت، و وکیلی، پریش. (۱۳۹۸). رابطه علی بین چشم‌انداز زمان و بی‌ثباتی ازدواج بر اساس نقش میانجیگری الگوهای ارتباطی در زنان و مردان متأهل. *روان‌شناسی کاربردی*، ۱۳ (۳۱۳: ۴۳۳-۴۵۱) [پیوند].

References

- Bagarozzi, D. A. (2001). *Enhancing Intimacy in marriage: A clinicians handbook*. Brunner_Routledge.
- Dew J., & Jackson, M. (2018). Commitment and Relationship Maintenance Behaviors as Marital Protective Factors during Economic Pressure. *Journal of Family and Economic Issues*, 39(2): 191-204 [Link].
- Clyde, T. L., Hawkins, A. J., & Willoughby B. J. (2020). Revising premarital relationship interventions for the next generation. *Journal of Marital and Family Therapy*. 46(1): 149-164 [Link].
- Edmundson, M. L. (2005). *Marriage Myths and Dysfunctional Relationship beliefs among Undergraduates*. Master of Science Degree. The University of Tennessee.
- Gonczarowski, Y. A., Nisan, N., Ostrovsky, R., & Rosenbaum, W. (2019). A stable marriage requires communication. *Games and Economic Behavior*, 118: 626-647 [Link].
- Gottman, J. M., & Gottman, J. S. (2015). *10 Principles for Doing Effective Couples Therapy (Norton Series on Interpersonal Neurobiology)*. New York: Norton.
- Hatch, S. G., Dowdle, K. K., Aaron, S. C., & Braithwaite, S. R. (2018). Marital text: A feasibility study. *The Family Journal*, (2): 351-357 [Link].
- Hou Y., Jiang F., & Wang X. (2019). Marital commitment, communication and marital satisfaction: An analysis based on actor-partner interdependence model. *International Journal of Psychology*, 54(3): 369-376 [Link].
- Johnson, M. D., Lavner, J. A., Barton, A. W., Stanley, S. M., & Rhoades, G. K. (2020). Trajectories of relationship confidence in intimate partnerships. *Journal of Family Psychology*, 34(1): 24-34 [Link].
- Nelis, M. Sharon., Rae, G., & Liddell, Ch. (2011). Factor Analyses and Score Validity of the Family Emotional Involvement and Criticism Scale in an Adolescent Sample. *University of Ulster*, <http://online.sagepub.com>
- Schutte, N. S., & Malouff, J. M. (2018). Basic psychological need satisfaction, affect and mental health. *Current Psychology*, 1-16 [Link].
- Tang, C. Y., & Curran, M. A. (2013). Marital Commitment and Perceptions of Fairness in Household Chores. *Journal of Family Issues*, 34(12): 1598-1622 [Link].

پرسشنامه باورهای ارتباطی

کاملاً غلط	شاید غلط	شاید درست	کاملاً درست	عبارت		
۵	۴	۳	۲	۱	۰	۱. اگر همسرتان با عقاید شما موافقت نکند؛ به این معنا است که وی احتمالاً نسبت به شما چندان نظر مثبتی ندارد.
۵	۴	۳	۲	۱	۰	۲. من فکر نمی‌کنم که همسرم بتواند همه حالات خلقی مرا بفهمد.
۵	۴	۳	۲	۱	۰	۳. صدمات وارد شده به مراحل اولیه یک رابطه، احتمالاً جبران‌پذیر نیستند.

۴. فکر می‌کنم اگر نتوانم همسرم را از نظر جنسی کاملاً راضی کنم؛ آشفته می‌شوم.
۵. زنان و مردان نیازهای عاطفی و هیجانی یکسانی دارند.
۶. نمی‌توانم ببذیرم که همسرم با من موافق نیست.
۷. اگر مجبور باشم به همسرم بگویم که چیزی برایم مهم است؛ این بدین معنا نیست که وی نسبت به من حساس نیست.
۸. به نظر نمی‌رسد همسرم بتواند رفتاری به‌جز رفتار فعلی خود داشته باشد.
۹. اگر من آماده ارتباط جنسی نباشم ولی همسرم خواهان آن باشد، این موضوع مرا آشفته می‌کند.
۱۰. سوء تفاهم‌ها بین زوجها معمولاً به دلیل تفاوت‌های روان‌شناختی مادرزادی بین زنان و مردان است.
۱۱. اگر همسرم با یکی از ایده‌های مهم من موافقت نکند، آن را یک توهین به شخص خودم می‌دانم.
۱۲. اگر همسرم تشخیص ندهد که من چه احساسی دارم و مجبور باشم احساسم را به او بگویم بسیار آشفته می‌شوم.
۱۳. همسر خوب می‌تواند یاد بگیرد که نسبت به نیازهای همسرش پاسخ‌دهنده باشد.
۱۴. شریک جنسی خوب می‌تواند هر وقت ضروری باشد خود را از نظر جنسی برانگیزد.
۱۵. مردان و زنان احتمالاً هیچ‌گاه جنس مخالف را به‌خوبی نخواهند فهمید.
۱۶. وقتی همسرم دیدگاه متفاوتی با دیدگاه مرا ارائه می‌کند خشنود می‌شوم.
۱۷. افرادی که رابطه نزدیک و صمیمی با هم دارند می‌توانند نیازهای همدیگر را احساس کنند درست مثل اینکه قادرند ذهن یکدیگر را بخوانند.
۱۸. صرف اینکه همسرم به نحوی رفتار کرده است که باعث آشفته‌گی من شده، به این معنا نیست که در آینده هم‌چنین خواهد کرد.
۱۹. چنانچه همسرم خواهان رابطه جنسی باشد و من نتوانم به‌خوبی از عهده آن برآیم فکر می‌کنم مشکلی دارم.
۲۰. جدای از ارتباط، مردان و زنان نیازهای اساسی یکسانی دارند.
۲۱. وقتی ما دیدگاه یکسانی راجع به امور نداشته باشیم به‌شدت آشفته می‌شویم.
۲۲. برای من مهم است که همسرم بتواند از روی تغییرات خلقی نیازهای مرا حدس بزند.
۲۳. همسری که یک‌بار به‌شدت شما را آزرده نموده است. احتمالاً در آینده نیز چنین خواهد کرد.
۲۴. اگر از روند یک رابطه راضی نیستید توان بهتر کردن آن را دارید.
۲۵. من می‌توانم از رابطه جنسی‌ام به اندازه کافی بهره‌مند شوم؛ حتی اگر همسرم به ارضای کامل جنسی نرسد.
۲۶. تفاوت‌های زیست‌شناختی مردان و زنان علل اصلی مشکلات زوجها نیستند.
۲۷. نمی‌توانم تحمل کنم که همسرم با من بحث‌و‌جدل می‌کند.
۲۸. یک همسر باید بداند که شما چه فکر یا احساسی دارید، بی‌آنکه لازم باشد در مورد آن حرفی بزنید.
۲۹. معتقدم اگر همسرم بخواهد تغییر کند می‌تواند.

۳۰. اگر همسرم به‌طور کامل به رضایت جنسی نرسد به معنای قصور من نیست.
۳۱. یکی از عوامل مهم اختلافات زناشویی این است که مردان و زنان نیازهای عاطفی و هیجانی متفاوتی دارند.
۳۲. وقتی من و همسرم اختلاف نظر داریم، احساس می‌کنم که روابطمان در حال از هم گسیختن است.
۳۳. کسانی که عاشق یکدیگرند از افکار همدیگر مطلع‌اند بی‌آنکه حتی کلمه‌ای بین آن‌ها ردوبدل شده باشد.
۳۴. داشتن پاره‌ای مشکلات در انجام فعالیت جنسی به معنای شکست فردی من نیست.
۳۵. شما نمی‌توانید واقعاً فردی از جنس مخالف را درک کنید.
۳۶. وقتی که بحث‌وجدل می‌کنیم به علاقه همسرم نسبت به خودم تردید نمی‌کنم.
۳۷. اگر مجبور شوید چیزی را از همسرتان بخواهید این نشان می‌دهد که او در جریان نیازهای شما نیست.
۳۸. من انتظار ندارم که همسرم بتواند خودش را عوض کند.
۳۹. هنگامی که در ارتباط جنسی به‌خوبی عمل نکنم، دچار آشفتگی می‌شوم.
۴۰. مردان و زنان همیشه برای یکدیگر مرموز و اسرار آمیز خواهند بود.

پرسشنامه صمیمیت زناشویی

	عبارت					اصلاً یک نیاز قوی نیست					یک نیاز شیدا قوی است									
۱.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۲.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۳.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۴.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۵.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۶.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۷.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۸.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۹.	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰

۱۰. تا چه حد همسران قادر به ارضاء انتظارات شما برای افشاء اطلاعات مربوط به خودش و در میان گذاشتن ترس‌های درونی، علایق، مشکلات، امیدها، رؤیاهای و آرزوهایش با شما است؟
۱۱. به طور کلی نیاز شما به در میان نهادن عقاید، افکار و باورهای مهم با همسران چقدر قوی است؟
۱۲. چقدر برای شما مهم است که هرگاه عقاید، افکار و باورهای مهم با همسران در میان می‌گذارید او شما را درک کرده و به شما گوش کند؟
۱۳. تا چه حد همسران قادر به ارضای نیاز شما به صمیمت عقلانی است؟
۱۴. چقدر برای شما و رضایت از همسران مهم است که او عقاید، افکار و باورهایش را با شما در میان بگذارد؟
۱۵. تا چه حد همسران قادر به ارضاء انتظارات شما برای در میان گذاشتن عقاید، افکار و باورهایش با شماست؟
۱۶. به طور کلی نیاز شما به صمیمیت جنسی چقدر قوی است؟
۱۷. چقدر برای شما مهم است که هرگاه عقاید و تمایلات خود درباره مسائل جنسی را با همسران در میان می‌گذارید او شما را درک و به شما گوش کند؟
۱۸. تا چه حد همسران قادر به ارضای نیاز شما به صمیمت جنسی است؟
۱۹. چقدر برای شما مهم است که همسران افکار، تمایلات و خیالات جنسی‌اش را با شما در میان بگذارد و نیازهای جنسی را به شما انتقال دهد؟
۲۰. تا چه حد همسران قادر به ارضاء انتظارات شما برای در میان گذاشتن افکار، احساسات، تمایلات و نیازهای جنسی‌اش است؟
۲۱. به طور کلی نیاز شما به صمیمیت بدنی چقدر قوی است؟
۲۲. چقدر برای شما مهم است که همسران اظهارات جسمانی که شما شروع می‌کنید را درک کند؟
۲۳. تا چه حد همسران قادر به ارضای نیاز به نزدیکی و تماس جسمانی است؟
۲۴. چقدر برای شما مهم است که همسران نزدیکی و تماس جسمانی را شروع کند؟
۲۵. تا چه حد همسران قادر به ارضاء انتظارات شما برای شروع و تماس جسمانی با شماست؟
۲۶. به طور کلی نیاز شما به صمیمیت معنوی چقدر قوی است؟
۲۷. چقدر برای شما مهم است، همسران وقتی افکار و تجاربتان درباره موضوعات معنوی را با او در میان می‌گذارید شما را درک و به شما گوش کند؟
۲۸. تا چه حد همسران قادر به ارضای نیاز شما به صمیمیت معنوی است؟
۲۹. چقدر برای شما و رضایت از همسران مهم است که او افکار، باورها و احساسات و تجاربش در زمینه معنوی را با شما در میان بگذارد؟
۳۰. چقدر برای شما مهم است با همسران در مراسم مذهبی شرکت کنید؟
۳۱. چقدر همسران قادر به ارضای انتظاراتان انتقال تجارب معنوی‌اش است؟

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۲. به طور کلی نیاز و تمایل شما به در میان گذاشتن زیبایی چقدر است؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۳. چقدر برای شما مهم است که هرگاه تلاش می‌کنید تا احساسات و تجارب زیباشناختی را با همسران در میان بگذارید او به شما گوش کند؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۴. تا چه حد همسران قادر به ارضا نیاز شما به صمیمیت زیباشناختی است؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۵. چقدر برای شما و رضایت از همسران مهم است که همسران تجارب و احساساتی که او زیبا و فرحبخش در نظر می‌گیرد را با شما در میان بگذارد؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۶. تا چه حد همسران قادر به ارضاء انتظارات شما برای انتقال و در میان گذاشتن تجارب و احساساتی است که او زیبا و فرحبخش در نظر می‌گیرد؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۷. به طور کلی نیاز و تمایل به صمیمت اجتماعی، تفریحی چقدر قوی است؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۸. چقدر برای شما مهم است که همسران در فعالیت‌های اجتماعی - تفریحی که شما شروع می‌کنید مشغول شود؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۳۹. تا چه حد همسران قادر به ارضا نیاز شما به صمیمیت اجتماعی ست؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۴۰. چقدر برای شما مهم است که همسران مشارکت در فعالیت‌ها و تجارب تفریحی و لذت‌بخش و اجتماعی را شروع کرده و آن را از شما درخواست کند؟
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۴۱. تا چه حد همسران قادر به ارضاء انتظارات شما برای شروع و مشغول شدن شما در فعالیت‌های اجتماعی - تفریحی همراه با اوست؟

پرسشنامه درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده

تقریباً همیشه	بیشتر اوقات	گاهی اوقات	چند وقت	تقریباً هرگز	سؤالات	ردیف
۵	۴	۳	۲	۱	۱. اگر کسی در خانواده ناراحت باشد من هم ناراحت می‌شوم.	۱
۵	۴	۳	۲	۱	۲. خانواده‌ام تقریباً از هر کاری که می‌کنم راضی هستند.	۲
۵	۴	۳	۲	۱	۳. خانواده من بیشتر اوقات می‌دانند که من چه کار می‌کنم.	۳
۵	۴	۳	۲	۱	۴. خانواده‌ام از دوستان ایراد می‌گیرند.	۴
۵	۴	۳	۲	۱	۵. وقتی به پول نیاز دارم افراد خانواده‌ام به من پول می‌دهند.	۵
۵	۴	۳	۲	۱	۶. خانواده‌ام از شیوه پول خرج کردن من شکایت دارند.	۶
۵	۴	۳	۲	۱	۷. خانواده قبل از اینکه حرف بزنم افکارم را می‌دانند.	۷
۵	۴	۳	۲	۱	۸. خانواده‌ام از دوستان راضی هستند.	۸
۵	۴	۳	۲	۱	۹. بیشتر اوقات قبل از اینکه خانواده‌ام حرف بزنند افکارشان را می‌دانم.	۹
۵	۴	۳	۲	۱	۱۰. خانواده‌ام از کارهایی که برای تفریح انجام می‌دهم شکایت دارند.	۱۰
۵	۴	۳	۲	۱	۱۱. اگر من ناراحت شوم افراد خانواده‌ام هم ناراحت می‌شوند.	۱۱
۵	۴	۳	۲	۱	۱۲. خانواده‌ام همیشه سعی می‌کنند مرا تغییر دهند.	۱۲
۵	۴	۳	۲	۱	۱۳. اگر بخوام جایی برم و نزنم، خانواده‌ام مرا می‌برند.	۱۳
۵	۴	۳	۲	۱	۱۴. باید مراقب کارهایی که می‌کنم باشم؛ وگرنه خانواده‌ام به من سرکوفت می‌زنند.	۱۴

پرسشنامه تعهد زناشویی

ردیف	سؤالات	کاملاً مخالفم	مخالفم	نه موافقم نه مخالفم	موافقم	کاملاً موافقم
۱.	من و همسرم به راحتی احساسمان را برای یکدیگر بیان می‌کنیم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲.	هنگامی که من و همسرم روی یک موضوع بحث می‌کنیم به سختی به توافق می‌رسیم.	۱	۲	۳	۴	۵
۳.	من نسبت به همسرم خیلی متعهد هستم.	۱	۲	۳	۴	۵
۴.	همسرم به احساسات من توجه نمی‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵
۵.	همسرم را فردی وفادار میدانم.	۱	۲	۳	۴	۵
۶.	من از گفتگو با همسرم لذت نمی‌برم.	۱	۲	۳	۴	۵
۷.	آرزو می‌کنم که همسرم نسبت به من بیشتر محبت و عشق ابراز می‌کرد.	۱	۲	۳	۴	۵
۸.	همسرم من را یک فرد ارزشمند می‌داند.	۱	۲	۳	۴	۵
۹.	برایم سخت است که به همسرم بگویم دوستش دارم.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۰.	گاهی وقت‌ها به همسرم دروغ می‌گویم.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۱.	از دواج باعث شده است که بیشتر از قبل خود را ارزشمند بدانم.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۲.	هنگامی که از دست همسرم دلخور می‌شوم قادرم این احساسم را به او بگویم.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۳.	اگر قرار باشد دوباره از اول شروع کنم با همین فرد ازدواج خواهیم کرد.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۴.	گاهی وقت‌ها من افکار و عقایدی دارم که دوست ندارم به همسرم بگویم.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۵.	از داشتن رابطه جنسی با همسرم رضایت ندارم.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۶.	همسرم مرا درک نمی‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۷.	رابطه جنسی ما رضایت‌بخش و بدون مشکل است.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۸.	همسرم در مورد عقاید و افکارش با من صحبت نمی‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵
۱۹.	من و همسرم از بودن در کنار هم لذت نمی‌بریم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۰.	من نمی‌توانم همه چیزهایی که دوست دارم را به همسرم بگویم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۱.	از دواج به من کمک کرده است تا به اهدافی که در زندگی‌ام ترسیم کرده بودم برسیم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۲.	از دواج کاملاً مرا محدود کرده است.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۳.	هنگامی که مشکلی برایمان به وجود می‌آید من و همسرم سعی در حل آن می‌کنیم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۴.	من مطمئن هستم که می‌توانیم مشاجره‌هایی که بین ما پیش می‌آید را حل کنیم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۵.	مرتب همسرم را می‌بوسم و نوازش می‌کنم.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۶.	همسرم از اینکه گاهی وقت‌ها در کنار دوستان یا خانواده‌ام باشم مخالفت نمی‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۷.	همسرم از لحاظ جنسی من را جلب می‌کند و سگسی است.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۸.	من هرگز با همسرم بحث و جدل نداشته‌ام.	۱	۲	۳	۴	۵
۲۹.	همسرم بهترین دوست من است.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۰.	همسرم به‌جز من به شخص دیگری فکر نمی‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۱.	همسرم به اهداف شخصی من احترام می‌گذارد.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۲.	همسرم من را سگسی و جذاب می‌داند.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۳.	من و همسرم برای استقلال یکدیگر ارزش قائلیم.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۴.	حاضرم برای اجتناب از درگیری با همسرم هر کاری بکنم.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۵.	مدت‌زمانی که با اقوام و دوستانمان صرف می‌کنیم کافی است.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۶.	در زندگی ما شوهر رهبر خانواده است.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۷.	حتی اگر زن خارج از خانه کار کند باز هم باید مسئول اداره خانه باشد.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۸.	من و همسرم به خاطر عقاید مذهبی‌مان احساس نزدیکی بیشتری می‌کنیم.	۱	۲	۳	۴	۵
۳۹.	احساس می‌کنم با دوست داشتن همسرم بهتر می‌توانم عشق به خدا را درک کنم.	۱	۲	۳	۴	۵
۴۰.	عبادت کردن همراه همسرم برای من مهم است.	۱	۲	۳	۴	۵
۴۱.	در میان گذاشتن ارزش‌های مذهبی به رابطه ما کمک می‌کند.	۱	۲	۳	۴	۵
۴۲.	همسرم همیشه شنونده خوبی است.	۱	۲	۳	۴	۵
۴۳.	رابطه بسیار خوبی با همسرم دارم.	۱	۲	۳	۴	۵
۴۴.	همسرم خلق‌وخوی مرا کاملاً می‌شناسد و آن‌ها را قبول دارد.	۱	۲	۳	۴	۵